

! Să reținem

Verbul

Verbul este **partea de vorbire flexibilă** care denumește acțiunea („a merge”), starea („a dormi”) sau existența („a exista”).

Clasificare:

- verbe predicative** – sunt verbele care formează predicate verbale dacă sunt puse la mod predicativ;
- verbe nepredicative** – auxiliare și copulative

Categoriile gramaticale:

Modurile – predicative/ personale   {
inducativ
conjunctiv
condițional-optativ
imperativ

Modurile – nepredicative/ nepersonale   {
infinitiv
gerunziu
participiu
supin

Moduri și timpuri:

indicativul **prezent** (acțiunea desfășurată în momentul vorbirii): „citesc”

indicativul **imperfect** (acțiunea în desfășurare în trecut): „citeam”

indicativul **perfect simplu** (acțiune trecută și încheiată de curând): „citii”

indicativul **perfect compus** (acțiune trecută și încheiată). „am citit”

indicativul **m.m.c.p.** (acțiune trecută și încheiată înaintea unei alte acțiuni trecute): „citisem”

indicativ **viitor** (acțiune ce urmează a se desfășura): „voi citi”

conjunctivul: „să citesc”

condițional-optativul – „aș citi”

imperativul – „citește!”

infinitivul – „a citi”

gerunziul – „citind”

supinul – „de citit”

participiul – „citiți”

Funcții sintactice

- **predicat verbal:** Maria *citește* o carte interesantă.
- **verbul copulativ** formează **predicatul nominal** împreună cu **numele predicativ:** Maria *este atentă* la explicațiile profesorului.
- orice altă funcție sintactică, dacă este la un mod nepersonal.
- **subiect** *A citi* este o plăcere.
- **complement** Se pregătește *pentru a citi* cartea.
- **nume predicativ** Cartea este *de citit*.
- **atribut** Plăcerea de a citi se naște în sufletul copiilor.

11. Citește cu atenție textul și indică variante de răspuns corect pentru cerințele formulate.

“ Atuncea bănuind profunda viață
Pe toate-~~as fi vrut să le respir~~
Și albul care-n crinii mari îngheață
Și roșul care ~~gema-n~~ trandafiri.” (Magda Isanos - Flori adormite)

a) Menționează câte verbe există în textul citat.

b) Transcrie un verb la mod personal și unul la mod nepersonal.

c) Analizează morfologic și sintactic verbele din al doilea vers.

d) Rescrie textul înlocuind prezentul verbelor cu perfectul compus.

Precizează verbele din care s-a format modul condițional optativ.

f) Rescrie un verb format prin derivare și ~~integrează l într-un enunț.~~

Selectează un verb la mod predicativ și scrie formele lui pentru modurile nepredicative. Integrează aceste forme în enunțuri.

12. ~~Scrive o compunere narativă în care să prezinți dialogul mării cu țărnel, într-o zi însorită de vară. Încearcă să folosești cât mai multe verbe la moduri diferite. Alege un titlu sugestiv.~~ *cu dialog între*

Subiectul I (72 de puncte)

Citește cu atenție textul dat:

1. Atât de *tristă*-i dimineața
Acum când plânge-o toamnă nouă,
Când cade din copaci viața
Și frunze galbene *mă* plouă.

3. Abia o brumă fără milă
Și vara *mi*-a fugit departe,
Răsar, movilă de movilă,
În jur de mine frunze moarte.

2. O lume-treagă simți *cum* moare
Într-o tulpină ce se-ndoaie,
În orice vis e-o așteptare
Și-un vis în fiecare foaie.

4. *Ce* taină le-a desprins în șoapte
Mai multe azi ca altădată,
Ce visuri au murit azi-noapte
Cu-atâta frunză spulberată.

(Octavian Goga –Toamnă nouă)

Limba română:

1. (10p) Stabilește câte un sinonim potrivit pentru cuvintele: *tristă*, *moarte*, *spulberată*, *milă*, *au murit*
2. (6p) Identifică două cuvinte formate prin compunere;
3. (6p) Transcrie, din text, trei structuri specifice descrierii care să conțină perechea substantiv-adjectiv;
4. (6p) Scrie trei cuvinte derivate de la adjectivul *trist*;
5. (10p) Stabilește valoarea morfologică a cuvintelor subliniate.
6. (6p) Precizează modul și timpul verbelor : *-i*, *se-ndoaie*, *a fugit*.
7. (10p) Stabilește funcția sintactică a cuvintelor: *viața*, *ce(se-ndoaie)*, *orice*, *fără milă*, *moarte*.

B. Înțelegerea textului:

8. (4p) Identifică în text o personificare, un epitet.
9. (4p) Menționează tipul de rimă și măsura primului vers;
10. (4p) Transcrie, din text, o imagine auditivă și o imagine vizuală;
11. (6p) Explică semnificația versurilor: *Atât de tristă-i dimineața/ Acum când plânge-o toamnă nouă*.

Subiectul al II-lea (18p puncte)

C. (9p) Argumentează ca textul aparține unei opere lirice, referindu-te la natura discursului poetic.

D. (9p) Explică semnificația titlului prin raportare la textul citat.

Vei primi 10 puncte din oficiu.

